

Diplomová práce: Soňa Fricová – Symbol, znak – citace a používání uměleckého díla jako tvůrčí princip

Posudek vedoucího práce: ak.mal., Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.

Téma práce vychází z dlouhodobého zájmu studentky o řešenou problematiku. Ke zpracování tématu přistoupila velmi odpovědně, a to na základě poctivé heuristické přípravy, studia relevantní a dobře volené odborné literatury a v neposlední řadě s praktickou oporou ve vlastních dřívějších autorských pracích. Zadáání diplomové práce studentka dodržela a v jistém smyslu i překročila.

Jak ze zadání práce vyplývá, bylo jedním z cílů práce soustředit pozornost na oblast sémiotiky a zkoumat téma na hranici obrazu a slova. Jak se zdá, stal se vztah obrazu a znaku (slova) pro autorku zásadním. V této souvislosti oceňuji práci s náročným textem Michaela Foucaulta (*Ceci n'est pas une pipe* - dostupný dosud pouze ve francouzštině a slovenštině) i s texty Umberta Eca. Ve spojení obrazu a slova se logicky dostává k sémantickým konotacím, respektive k sémantickému trojúhelníku Ferdinanda de Saussure a jeho specifické traspozici – dílu Josepha Kosutha (např. *Jedna a tři židle*). Logicky autorka končí teoretickou část kapitolou *Používání autorského díla při tvorbě – citace, parafráze*. Otevírá tak nejen prostor pro (logicky provázanou) didaktickou část práce, ale i vlastní autorskou tvorbu. Obojí je totiž na práci s existujícím výtvarným dílem založené.

Didaktická část práce je velmi zodpovědně konstruovanou řadou etud na dané téma. Pracuje jak s obrazovou transpozicí výtvarného díla či námětu, spojením obrazu a textu, tak s vytvářením, respektive zacházením se znakem. Zatímco úloha *Co všechno tvoří obraz a Zkoušíme tvořit symboly* je z podstaty uvažování postmoderním konceptem na dané úrovni, nabízející didaktický potenciál autorské konfrontace s předpokladem nutné intelektuální fabulace, ostatní úlohy působí poněkud konvenčně a pasivně. Formálně (a vlastně i obsahově) oceňuji opět poctivě provedené strukturování úloh včetně cílů, reflexe či vazeb na RVP.

Praktická část, tedy vlastní autorčina tvorba může působit subtilně. Jedná se o práce většinou drobného rozměru, který však odpovídá jisté (překvapivě) osobní a intimní výpovědi. Obsah a forma zde vytváří zvláštní napětí ne nepodobné ambivalenci doby. Formálně připomínají hrací karty, komiksová políčka či fragmentální ilustrace, často překračující dvojrozměrnou plochu. Konceptuální práce s textem v krajině (*les*) mají zcela jiné působení. Oscilují mezi botanickým kabinetem a de Saussurovou laboratoří. Dosvědčují stav, kdy se skutečnost stává pojmem.

Slabinou (pokud jí opravdu je) práce je možná místy poněkud nepřehledná struktura (především u v úvodu práce řazených dvou podkapitol 1.1. *Odívání* a 1.2. *Dva směry komunikace* netuším motivaci k výběru a zamýšlím se nad vhodností včlenění). Není však divu v tak náročném tématu a textu. Významové nuance vhodně a přehledně strukturovat, řadit a vkládat do logického analyticky či synteticky uspořádaného pořadí je velmi náročné. Částečně tak může text působit jako postmoderní esejistická koláž, kde sdělení stojí nad logikou řazení. Stejně tak se zdá, že hloubka zkoumání nemá vždy stejnou hodnotu. Něco je tak řečeno v jediném odstavci a něco pak na dvou třech stranách. Ale nakonec právě tento formální přístup rámuje přesvědčivě postmoderní koncept práce jako celku. Vnímáme-li současně s teoretickou částí práce i didaktické úlohy a také vlastní autorčinu tvorbu, máme co do činění s prací výrazně koherentní a pokud jde o sdělení jasnou.

Práci považuji za vyspělou, hodnotnou a inspirativní. Oceňuji vyváženost a „stejnorodost“ všech tří částí.

V Praze dne 21. 8. 2013

ak. mal., Mgr. Martin Velíšek, Ph.D.